

Ali politični programi sploh upravljajo državo — ali samo opisujejo želje?

Tehnična analiza treh ključnih področij pokaže, koliko politike je dejansko merljive in preverljive.

Če ciljev ni mogoče izmeriti, tudi odgovornosti ni — demografija razkrije največjo praznino programov.

Avtor: mag. Franc Derganc

Datum: 26.2.2026

Preduvod analize – okvir in omejitve

Ta analiza ni klasična primerjava političnih programov in tudi ne presoja, katera ideologija je boljša. Ne ocenjuje leve in desne, socialnosti ali liberalnosti.

Ukvarja se izključno z enim tehničnim vprašanjem: ali zapisani programi sploh omogočajo upravljanje države ali pa zgolj opisujejo želje, cilje in splošne smeri.

Državo lahko opazujemo kot sistem dvanajstih podsistemov: davki, javne finance, socialni transferji, pokojnine, zdravstvo, trg dela, gospodarstvo, pravna država, lokalna samouprava, izobraževanje, demografija ter identiteta skupnosti. Metodologija omogoča analizo vseh, vendar je v tej študiji namenoma omejena le na dve področji — **javne dajatve z delovanjem države** ter **gospodarstvo, zlasti sektor malih in družinskih podjetij**. To je dovolj velik vzorec, da pokaže sposobnost upravljanja, ne pa celotne podobe države.

Razlog za tak pristop je preprost. V Sloveniji približno 80.000 družinskih podjetij ustvari več kot 80 % vseh javnih dajatev, ki jih pobere FURS. Slovenski plačniki davkov prispevajo v vse javne blagajne okvirno 30 milijard evrov letno. Država zato v praksi obstaja samo toliko, kolikor stabilno lahko delujejo ti subjekti. Analiza zato ne meri socialne pravičnosti, politične všečnosti ali ideološke smeri, temveč operativnost države do davkoplačevalca.

Na koncu vsake politične razprave pa ostane še eno, precej tišje vprašanje: ali zapisani programi vsebujejo mehanizme, ki omogočajo dolgoročno obstojnost skupnosti.

Preprosteje povedano — ali lahko na podlagi teh programov pričakujemo, da bodo otroci na prostoru današnje Slovenije čez 300 let še vedno sanjali v slovenskem jeziku.

Odgovor analize je presenetljivo enostaven: programi o tem ne vsebujejo niti enega upravljalnega mehanizma niti enega preverljivega ukrepa. Ne gre za negativen odgovor, temveč za odsotnost podatka.

Vprašanje smeri razvoja namreč sploh ni ideološko, ampak matematično. **Stabilna skupnost obstaja le, če se obnavlja sama (rodnost 2.0, brez vpliva migracij) — brez nadomeščanja prebivalstva od zunaj.** To pomeni skupno stopnjo rodnosti približno dva otroka na žensko, kar predstavlja ravnotežje generacij. To je edini objektivni pokazatelj, da družba dolgoročno stoji na lastnih nogah.

Tak trend bi bilo mogoče zaznati presenetljivo hitro. Demografija ima lastnost zgodnje napovedljivosti in že po petih do sedmih letih stabilnega gibanja generacij postane jasno, ali se smer spreminja ali ne. Prav zato bi moral imeti vsak državni program jasno določen cilj rodnosti, časovni rok, vmesne kazalnike in konkretne instrumente, ki vplivajo na odločitev za otroke — od stanovanja in davkov do stabilnosti zaposlitve in razpoložljivega časa staršev. Če tega ni, država v resnici ne vodi politike, temveč razpravo.

Odsotnost cilja ima neposredno posledico. Če cilj ni določen, tudi neuspeh ne obstaja. Če neuspeha ni mogoče izmeriti, odgovornost ni preverljiva. In če odgovornosti ni mogoče preveriti, politika preneha biti upravljanje. Demografija je zato najčistejši test resničnosti političnega programa — pokaže, ali obstaja merljiv cilj preživetja skupnosti. V obravnavanih programih tega cilja ni zapisano.

UVOD – analiza programov političnih strank za volitve v letu 2026

Ko ljudje berejo politične programe, jih večinoma razumejo kot zbirko obljub: več stanovanj, nižji davki, boljše zdravstvo, več varnosti. Toda iz takih stavkov skoraj ničesar ne izvemo. Program namreč ni seznam želja, temveč načrt delovanja države. Zato v tej analizi ne preverjamo, ali so obljube dobre ali slabe. Preverjamo nekaj precej bolj osnovnega – kakšno državo posamezna stranka sploh želi imeti.

Namesto političnih gesel smo programe razstavili na konkretna vprašanja, na katera mora vsaka država imeti odgovor. Država smo seveda ljudje – ne oblastniki, kot se »to oglašuje«.

Kdo določa davke in koliko jih je, ali naj stanovanja gradi država ali trg, ali naj bo zdravstvo predvsem javna služba ali konkurenčna dejavnost, ali naj ima država podjetja, kakšna pooblastila ima policija, kaj pomeni socialna država, kakšna je vloga Evropske unije in Nata ter koliko zasebnosti ima posameznik v digitalni družbi. Takih vprašanj je 84 in vsako predstavlja en dejanski element ureditve države.

Pri vsakem vprašanju smo preverili samo tri stvari: ali stranka to izrecno napiše, ali to iz programa jasno izhaja, čeprav ni zapisano neposredno, ali pa o tem sploh ne govori. Nismo presojali politično in nismo dopolnjevali z lastnimi razlagami – upoštevali smo samo zapisano.

Rezultat ni lestvica “levi–desni”. Nastane precej bolj konkretna slika: **vsaka stranka ima svoj model države**. Nekateri državo razumejo predvsem kot varuha pravil, druge kot izvajalca storitev, tretje kot socialnega zaščitnika ali gospodarskega upravljavca, spet četrte kot minimalni okvir svobode. To se ne vidi iz enega slogana, temveč iz celote ureditev.

Na volitvah namreč ne izbiramo samo politikov. Izbiramo, koliko bo država posegala v življenje, kdo bo nosil tveganja, kdo razpolaga z denarjem, ali pravice daje država ali trg in ali je država predvsem zaščitnik ali upravljavec. V tem smislu so volitve izbira pravil igre, ne samo igralcev. V nadaljevanju zato prikazujemo, kakšen model države ima posamezna stranka – ne po sloganu, ampak po tem, kako bi dejansko uredila sistem.

1. V čem slovenska politika še vedno živi v zmoti-preduvod v analizo

Slovenska politika (pravilneje oseba-politik) ima že desetletja en ponavljajoč se stavek: **»mi, davkoplačevalci, zahtevamo učinkovitejšo državo.«**

Na prvi pogled zveni samoumevno. A prav v tej povedi je temeljna napaka razumevanja države.

Politik ni davkoplačevalec ne v političnem ne v pravnem pomenu besede. Politik ni nekdo, ki stoji nasproti državi in jo nadzira, temveč je del oblasti, ki z davki razpolaga. Ustava ne govori o odnosu “davkoplačevalci proti državi”, ampak o odnosu **nosilcev oblasti do ljudstva**. Država ni tretja oseba med državljanom in politiko — država je organizirana oblast nad državljanom.

Ko politik govori, kot da stoji zunaj sistema, pokaže, da države ne razume kot pravnega razmerja odgovornosti, ampak kot storitveni aparat, ki naj bi deloval bolje ali slabše. S tem politika pravzaprav govori o državi, kot da gre za podjetje z nezadovoljnimi strankami, ne pa za oblast, ki mora upravičiti poseg v pravice.

Enako površinski je tudi diskurz o **sivi ekonomiji**. V političnem prostoru se o njej govori skoraj izključno kazenskopravno: kot o prekršku, goljufiji ali moralnem problemu posameznika. Toda vprašanje sive ekonomije v moderni državi ni primarno kazensko, temveč institucionalno. Če se delež neformalnega gospodarstva približa četrtini ekonomije (glej analize prof. Schneiderja) — ocene mednarodnih ekonomskih raziskav za Slovenijo so približno na tej ravni — to ni več vprašanje policije, temveč zaupanja.

Siva ekonomija namreč narašča obratno sorazmerno z zaupanjem v institucije. Ljudje ne izstopajo iz formalnega sistema predvsem zato, ker bi želeli kršiti zakon, temveč zato, ker ne verjamejo, da je sistem pravičen, predvidljiv ali smiseln. Visok delež sive ekonomije zato ni dokaz nemoralnosti državljanov, ampak šibke legitimnosti oblasti. To je družbeni signal, da razmerje med državo in državljanom ne deluje.

Podobno velja za **korupcijo**. Ta ni zgolj moralna napaka posameznih funkcionarjev, ampak posledica odnosa oblasti do skupnega denarja. Če se z javnimi sredstvi ravna kot z razpoložljivim političnim resursom, se neformalna pravila neizogibno razvijejo. Veliki letni stroški neučinkovite porabe niso zgolj fiskalni problem, ampak ustavni: pomenijo, da oblast ne ravna kot skrbnik skupnega, temveč kot upravljavec lastnega prostora odločanja.

In tu pridemo do ključnega opažanja te analize.

Politični programi zelo natančno opisujejo, kaj bodo širili, gradili, financirali ali prepovedali. **Skoraj nikjer pa sistematično ne opisujejo, kako bodo znižali stopnjo korupcije, povečali institucionalno zaupanje ali zmanjšali obseg sive ekonomije** itd.. O tem, kar državo dejansko dela legitimno ali nelegitimno, programi praviloma molčijo.

Zato namen tega članka ni opisati, kaj politične stranke oglašujejo na političnem trgu. Namen je pokazati predvsem to, **česa ne oglašujejo** — in prav tam se pogosto skriva dejanski model države, ki ga ponujajo.

2. Kaj programi — z delno izjemo Demokratov — sploh ne povedo

Politični programi praviloma povedo, kaj želijo izboljšati. Redko pa povedo, kako bomo vedeli, da se je to res zgodilo.

Manjka osnovni element vsake odgovorne oblasti: merljiv cilj.

Ne v splošnem smislu “boljše zdravstvo”, “nižji davki” ali “več stanovanj”, temveč konkretno: za koliko, do kdaj in na račun česa.

Brez tega politika ostane v območju razlage, ne preverjanja. Obljuba postane interpretacija, ne obveznost.

Če nekdo napove nižje davke, mora obstajati tudi odgovor, katere javne storitve se bodo zmanjšale ali preoblikovale. Če obljubi več investicij v javni promet, mora obstajati finančni vir in opustitev druge porabe. Državni proračun ni seznam želja, ampak sistem izključitev: vsaka odločitev pomeni tudi opustitev nečesa drugega. Programi praviloma govorijo o prvem, o drugem pa molčijo.

Enako velja za učinkovitost države. Brez merila učinkovitost ne obstaja — obstaja le vtis. Koliko naj se skrajšajo čakalne dobe, koliko naj se zniža administrativno breme, koliko naj se poveča delež investicij, koliko naj se zmanjša siva ekonomija? Če številke ni, tudi nadzora ni.

Tu nastopi bistvo problema politične odgovornosti. Oblast lahko držimo za besedo samo, če je beseda preverljiva. Program brez merljivih ciljev ni pogodba z volivci, ampak smer razmišljanja. Tak dokument omogoča politično razpravo, ne omogoča pa demokratičnega nadzora.

Zato ima ta članek poleg primerjave programov še en namen: pokazati, kaj bi moral program vsake osebe z javnimi pooblastili nujno vsebovati. Ne več obljub, temveč kazalnike. Cilje, ki jih je mogoče izmeriti in po izteku mandata preprosto preveriti.

Demokracija se namreč ne začne pri volitvah, ampak pri možnosti, da po volitvah ugotovimo, ali je oblast naredila to, kar je napovedala. Brez merljivih ciljev tega preizkusa ni mogoče opraviti.

3. Resnična politična delitev v Sloveniji

Ko primerjamo politične programe po posameznih ukrepih, dobimo vtis velike ideološke raznolikosti. V resnici pa se ob sistematičnem pregledu pokaže drugačna slika. Stranke se med seboj ne razlikujejo predvsem po klasični osi levica–desnica, temveč po tem, o čem sploh govorijo.

Politične programe je mogoče razdeliti na tri vsebinske sklope. Prvi opisuje, kakšna država naj bi bila — ustava, identiteta, pravice, varnost, geopolitična orientacija. Drugi določa, komu naj država namenja denar — plače, socialni transferji, davki, javna poraba. Tretji pa govori o tem, ali država sploh zna delovati — učinkovitost uprave, konkurenčnost gospodarstva, pobiranje davkov, regulacija trga, upravljanje državnega premoženja.

Prav ta tretji sklop je v politični razpravi najmanj prisoten, a je v resnici najpomembnejši. Brez njega prva dva sploh nimata operativnega pomena.

Analiza programov pokaže, da slovenska politika dejansko deluje v treh različnih logikah.

Prva skupina strank govori predvsem o prerazdelitvi. V središču njihovega programa je vprašanje socialne strukture države: kdo bo prejel več in kdo manj. Tak program lahko zelo natančno določi obseg pravic, vendar praviloma ne določi mehanizma, ki bi zagotovil njihovo dolgoročno izvedljivost. Konflikt se zato vrti okrog pravičnosti razdelitve, ne okrog sposobnosti države, da to razdelitev financira.

Druga skupina strank govori predvsem o naravi države. Tu prevladujejo teme identitete, suverenosti, demokracije, vrednot in varnosti. Tak program jasno opredeli, kaj država predstavlja, ne odgovori pa, kako učinkovito deluje. Rezultat je politični spor o interpretaciji države, ne o njenem upravljanju.

Tretja skupina — številčno najmanjša — govori o upravljanju. Njihovi programi vsebujejo največ mehanizmov delovanja: regulacijo, administrativne postopke, konkurenčnost, institucionalno učinkovitost, organizacijo javnega sektorja. To so edini elementi programa, ki jih je mogoče po koncu mandata objektivno preveriti.

Iz tega izhaja ključna ugotovitev: večina političnega prostora razpravlja o ciljih države, precej manj pa o njeni operativni sposobnosti. Zato politični spori pogosto ne morejo biti razrešeni — razpravljajo o vrednotah ali prerazdelitvi, ne pa o izvedbi.

Ko politika obljublja višje pravice ali nižje davke, brez opisa upravljalškega mehanizma v resnici ne govori o programu oblasti, temveč o preferencah družbe. Program oblasti pa bi moral najprej opisati, kako bo država delovala, šele nato, kaj bo delila in kakšne vrednote bo uveljavljala.

Prava politična delitev zato ni med levimi in desnimi, temveč med programi, ki opisujejo državo, in programi, ki opisujejo njeno delovanje. Demokracija lahko preverja le slednje.

Opis metodologije (povzetek pod tabelo)

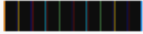
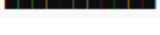
Analiza temelji na preverljivih vsebinskih postavkah iz javno objavljenih programov političnih strank (skupaj 84 področij). Pri vsaki postavki je bila najprej določena stopnja prisotnosti politike: eksplicitno navedena (E), posredno razvidna (S) ali odsotna (N). Te oznake so bile pretvorjene v točkovno lestvico (E=2, S=1, N=0), kar omogoča merljivo primerjavo programske opredeljenosti.

Postavke so nato razvrščene v tri funkcionalne skupine:

- A — normativne (vrednote in pravni okvir države),
- B — redistribucijske (porazdelitev javnih sredstev),
- C — upravljalške (delovanje in učinkovitost oblasti).

Seštevek točk po skupinah določi tip programa: vrednotni (A), redistribucijski (B) ali upravljalški (C).

Metoda ne ocenjuje ideologije ali “boljše” politike, temveč preverja, ali program vsebuje dovolj konkretnih in merljivih ukrepov, da je oblast po izteku mandata sploh mogoče objektivno nadzorovati.

STRANKA	VREDNOTE (A)	DENAR (B)	UPRAVLJANJE (C)
SDS			
Gibanje Svoboda			
Socialni demokrati			
NSi			
Demokrati			
Levica			
Prerod			

4. Poglavje: Odnos političnih strank do davčnega sistema

Analiza zajema celoten krog javnih dajatev – od pobiranja do porabe – in vključuje 17 konkretnih vsebinskih vprašanj (točke 52–68). Pregledali smo: obdavčitev dela (dohodnina in progresivnost), obdavčitev kapitala (dividende, obresti, najemnine), obdavčitev premoženja, družinsko davčno politiko, davke podjetij in investicijske olajšave, davčne spodbude, obravnavo transfernih cen in multinacionalk, socialne in zdravstvene prispevke, razmerje med dajatvami in kakovostjo javnih storitev, lokalne dajatve, proračunski primanjkljaj, javni dolg, fiskalno pravilo, obseg državne porabe ter učinkovitost pobiranja (siva ekonomija).

Stranke se pri teh vprašanjih jasno razlikujejo v politični smeri: ene poudarjajo razbremenitev in konkurenčnost, druge prerazdelitev in socialno funkcijo davkov, tretje stabilnost sistema ali zaščito domačega gospodarstva. Vendar je skupna značilnost vseh programov, da ostajajo na ravni ciljev, namenov ali posameznih instrumentov — ne pa pravil delovanja države.

Metoda izračuna

Vsaka od 17 postavk je bila razvrščena v enega od treh tipov izjav:

- **A — normativna izjava** (politični cilj ali vrednota brez operativnega učinka),
- **B — instrument** (napoved ukrepa, vendar brez merila uspešnosti),
- **C — upravljavski kriterij** (merljiv standard delovanja oblasti: rok, prag, KPI, odgovornost).

Točke so bile pretvorjene v indeks upravljavskosti programa (IUP), ki ne ocenjuje ideologije ali višine davkov, temveč možnost nadzora oblasti po koncu mandata. Rezultat: v celotnem naboru 52–68 ni bilo ugotovljene niti ene postavke tipa C pri nobeni stranki.

Kaj to pomeni za volivca

Davčni sistem predstavlja največji poseg države v življenje posameznika — vsako leto se zbere približno 30 milijard evrov javnih sredstev. Toda če politični programi ne določijo merljivih pravil delovanja (rokov odločanja, standardov storitev, meje dopustnih napak ali ciljne uspešnosti pobiranja), volivec po definiciji ne more ugotoviti, ali je bila oblast uspešna ali neuspešna.

Zato volitve v takem sistemu ne odločajo o učinkovitosti države, temveč zgolj o smeri prerazdelitve.

Državljan lahko izbere, kdo bo denar pobiral in komu ga bo namenil — ne more pa izbrati, kako dobro mora država to početi niti kdaj za svoje ravnanje odgovarja.

Posledica je, da se politična odgovornost prestavi iz merljivega področja upravljanja v nemerljivo področje interpretacije. In prav zato, ne glede na ideološke razlike, davkoplačevalec po štirih letih nima objektivnega kriterija, ali je bila oblast pri upravljanju skoraj 30 milijard evrov sploh uspešna.

2. Rezultat (na podlagi tvoje matrike 52–68)

Seštevek upravljavskih elementov

Stranka	A	B	C	IUP
SDS	6	11	0	0.65
Gibanje Svoboda	8	9	0	0.53
SD	7	10	0	0.59
NSi	5	12	0	0.71
Demokrati	9	8	0	0.47
Levica	8	9	0	0.53
Prerod	10	7	0	0.41

Formula:

$$IUP = \frac{B + 2C}{(A + B + C) \cdot 2}$$

Ker nobena stranka nima C → indeks meri **bližino operativnosti**, ne dejanske upravljavskosti.

Zaključni komentar rezultatov

Tabela ne kaže ideoloških razlik med strankami — te so bile vidne že v vsebinskem delu (višji ali nižji davki, več ali manj prerazdelitve).

Tabela kaže nekaj bistveno bolj temeljnega: **stopnjo operativnosti političnega programa na področju davkov.**

Najprej opazimo absolutno dejstvo:
v stolpcu **C (upravljavski ukrepi)** imajo vse stranke vrednost **0**.

To pomeni, da nobena stranka ne določa:

- merljive uspešnosti pobiranja davkov,

- standardov dela davčne uprave,
- roka odločanja,
- dopustne stopnje napak,
- razmerja med dajatvijo in storitvijo,
- ali merila odgovornosti nosilcev oblasti.

Razlike v indeksu (0,41 – 0,71) zato ne pomenijo bolj ali manj upravljane države, temveč le razliko med: **političnim ciljem (A)** in **napovedanim ukrepom (B)**.

Najvišji rezultat ima NSi, ker program vsebuje največ konkretnih instrumentov (znižanja, olajšave, razbremenitve), najnižji Prerod, ker vsebuje največ normativnih načel.

Toda noben rezultat ne prestopi meje upravljanja — vsi ostajajo v območju politike.

To vodi do ključnega sklepa:

volivec lahko izbira smer obdavčitve, ne more pa izbrati kakovosti države.

Če bi po štirih letih želeli preveriti, ali je bila oblast pri upravljanju skoraj 30 milijard evrov uspešna, tabela pokaže, da tega ni mogoče storiti.

Programi namreč ne vsebujejo kriterija, po katerem bi uspeh sploh lahko merili.

Zato rezultat analize ni, da so programi slabi ali dobri.

Rezultat je, da **niso preverljivi**.

In demokracija brez preverljivosti ne odpove zaradi napačne politike — odpove zaradi odsotnosti merila.

5. Odnos političnih strank do gospodarstva

Če je bilo pri davkih mogoče opaziti odsotnost upravljavskih meril, je pri gospodarstvu slika drugačna — vendar samo na prvi pogled.

Programi namreč vsebujejo veliko več konkretnih ekonomskih ukrepov, toda ti ukrepi skoraj izključno določajo **smer gospodarstva**, ne pa **kakovosti upravljanja gospodarskega sistema**.

1. Regulacija in poslovno okolje

Na ravni regulacije se politični prostor razdeli v tri jasne koncepte države.

Na eni strani stojijo programi, ki gospodarstvo razumejo kot sistem, ki najbolje deluje z manj države. Sem sodijo predvsem SDS, NSi in delno Demokrati — govorijo o deregulaciji, debirokratizaciji, odpravi administrativnih ovir in prostem trgu.

Na drugi strani so programi, ki gospodarstvo razumejo kot sistem, ki potrebuje aktivno državno usmerjanje: SD in Levica govorita o regulirani konkurenci, nadzoru in aktivni vlogi države.

Vmes je pristop “strateške države” (Svoboda), ki ne zmanjšuje države, ampak jo preoblikuje v upravljavca razvoja — digitalizacija postopkov, pametna regulacija in nadzor trga.

Prerod pa gospodarstvo razume predvsem skozi koncept zaščite nacionalnega interesa.

Ključna ugotovitev:

razlike med strankami niso v tem, ali država obstaja — temveč v tem, **ali naj država upravlja ali usmerja trg.**

2. Razvojni model (MSP, inovacije, industrija, izvoz)

Pri razvoju gospodarstva so programi bistveno bolj konkretni kot pri davkih.

Skoraj vse stranke govorijo o:

- podpori malim in srednjim podjetjem,
- inovacijah,
- digitalizaciji,
- industrijski politiki.

Toda namen je različen:

- SDS, NSi in Demokrati → konkurenčnost in izvoz
- Svoboda → tehnološka transformacija in zelena industrija
- SD → industrijska politika kot del socialnega modela
- Levica → javni razvoj in državna industrija
- Prerod → domača proizvodnja in samooskrba

To pomeni, da gospodarstvo ni spor o tem **ali razvijati**, temveč **kdo naj vodi razvoj: trg, država ali narodna skupnost.**

3. Tržna ureditev in konkurenca

Največje ideološke razlike se pojavijo pri konkurenci:

- prosti trg (SDS, NSi),
- regulirana konkurenca (SD, Svoboda),
- omejevanje kapitala (Levica),

- nacionalni interes (Prerod),
- pravno-institucionalna konkurenca (Demokrati).

Toda tudi tukaj je skupna značilnost vseh programov: nihče ne določi merila uspešnosti trga.

Ni cilja:

- koliko monopolov je dopustnih,
- koliko časa trajajo postopki varstva konkurence,
- kakšna mora biti hitrost odločanja regulatorjev.

Programi določajo model trga — ne merijo njegovega delovanja.

4. Državna lastnina

Najbolj jasno se ideološki razkol pokaže pri državnem premoženju:

- privatizacija (SDS, NSi, Demokrati),
- selektivno upravljanje (Svoboda, SD),
- nacionalizacija ali javna lastnina (Levica),
- nacionalno lastništvo (Prerod).

Toda tudi tukaj velja isto pravilo kot pri davkih:

programi določajo lastnika — ne določajo upravljanja.

Ni standardov:

- donosnosti državnih podjetij,
- učinkovitosti upravljanja,
- odgovornosti uprav,
- ciljne donosnosti kapitala države.

Ključni sklep poglavja

Pri davkih politika govori o pobiranju denarja.

Pri gospodarstvu govori o razdelitvi moči.

V nobenem primeru pa ne govori o merilih uspešnosti.

Zato volivec lahko izbere:

- več ali manj države,

- več ali manj trga,
- več ali manj nacionalnega interesa.

Ne more pa izbrati učinkovite države.

Ker programi povedo, **kdo naj vodi gospodarstvo**,
ne povedo pa, **kako bomo vedeli, ali ga vodi dobro**.

6. Analiza: katera stranka je najprimernejša za MSP (mala in srednja podjetja)

Najprej pomembna metodološka omejitev: iz programov ne moremo izračunati **dejanskega učinka na podjetje**, lahko pa izračunamo **regulatorno in ekonomsko tveganje za podjetnika**.

MSP namreč ne potrebuje ideologije — potrebuje **predvidljivost, stabilne stroške in nizko administrativno tveganje**.

Zato MSP-perspektiva ne ocenjuje socialnih ciljev ali preraždelitve, temveč tri poslovne parametre:

1. stabilnost davčnih in regulatornih obveznosti
2. strošek dela in kapitala
3. stopnjo poseganja države v poslovne odločitve

1. Regulativno tveganje (ali država posega v poslovanje)

Najnižji poseg v poslovanje

- NSi — subsidiarnost, deregulacija, poenostavitve
- SDS — deregulacija, odprava administrativnih ovir
- Demokrati — debirokratizacija, minimalna regulacija

Srednji poseg

- Svoboda — pametna regulacija (država upravlja, a ne vodi podjetja)
- SD — regulirana konkurenca

Najvišji poseg

- Levica — aktivna regulacija in državni razvoj
- Prerod — nacionalni interes nad podjetniško avtonomijo

Za MSP pomeni:

višji poseg = več dovoljenj, več nadzora, več negotovosti investicije

2. Strošek dela in kapitala**Znižanje stroškov**

- NSi — nižje stopnje, razbremenitev dela
- SDS — razbremenitev plač in kapitala

Nevtralno / stabilnost

- Demokrati — konkurenčnost brez jasnih sprememb
- Svoboda — stabilen sistem

Povečanje stroškov

- SD — večja progresivnost in obdavčitev kapitala
- Levica — višji davki na kapital in podjetja
- Prerod — zaščitni model (višji implicitni stroški zaradi regulacije)

3. Razvojni model (ali MSP tekmuje ali čaka državo)**Podjetniški model**

- NSi — podjetništvo in start-upi kot nosilec razvoja
- SDS — inovacije in izvoz
- Demokrati — konkurenčno gospodarstvo

Mešani model

- Svoboda — razvoj vodi država, podjetja sledijo
- SD — industrijska politika

Državni model

- Levica — javni razvoj
- Prerod — nacionalna proizvodnja

Za MSP je razlika ključna:

v državnem modelu je podjetje dobavitelj države,

v podjetniškem modelu je podjetje nosilec razvoja.

Skupni rezultat (MSP perspektiva)

Če vse tri kriterije združimo (tveganje + stroški + razvojna avtonomija):

Najbolj ugodno okolje za MSP

1. NSi — najnižji regulatorni in davčni pritisk + podjetniški model
2. SDS — zelo podobno, nekoliko več sistemskih negotovosti zaradi širših sprememb

Uravnoteženo, a manj konkurenčno

3. Demokrati — stabilno, vendar manj konkretnih razbremenitev
4. Svoboda — stabilno okolje, več državnega usmerjanja

Za MSP zahtevno okolje

5. SD — višji stroški in več regulacije
6. Prerod — zaščitni model omejuje rast
7. Levica — najvišje davčno in regulatorno tveganje

Ključni sklep

Za družinsko podjetje je ključno vprašanje: ali država podjetju pusti poslovati ali ga želi voditi.

Programi se v resnici ne razlikujejo po tem, ali podpirajo podjetništvo — skoraj vsi ga omenjajo.

Razlikujejo se po tem, **kdo sprejema poslovne odločitve: podjetnik ali država.**

In prav to — ne višina subvencij — določa, ali lahko MSP dolgoročno raste.

VIRI ZA ANALIZO PROGRAMOV:

1. SDS – Slovenska demokratska stranka

Slovenska demokratska stranka

Glavni program

<https://www.sds.si/program>

Opis vira:

Temeljni politični program stranke; vsebuje poglavja o državi, gospodarstvu, davkih, družini, varnosti, kulturi, energetiki in EU politiki. Gre za ideološki okvir, ne numerični zakonodajni načrt.

Uporaba pri kodiranju:

→ večina oznak (E) pri pravni državi, davčni razbremenitvi, privatizaciji, vojski, migracijah, družinski politiki.

2. Gibanje Svoboda

Gibanje Svoboda

Programske usmeritve

<https://gibanjesvoboda.si/vrednote-in-program/>

Opis vira:

Strateški razvojni okvir vladajoče liberalne stranke: zelena preobrazba, digitalizacija, javne storitve, zdravstvo, stanovanja.

Uporaba pri kodiranju:

→ socialna država, javno zdravstvo, zelena ekonomija, digitalna država, evropska integracija

3. Socialni demokrati

Socialni demokrati

Program

<https://socialnidemokrati.si/program/>

Opis vira:

Klasičen socialdemokratski program: socialna država, progresivna obdavčitev, javne storitve, delavske pravice.

Uporaba pri kodiranju:

→ progresivni davki, javno zdravstvo, javni stanovanjski fond, večja vloga države

4. NSi – Nova Slovenija

Nova Slovenija – krščanski demokrati

Program

<https://nsi.si/program/>

Opis vira:

Krščansko-demokratski program: socialno-tržno gospodarstvo, družinska politika, subsidiarnost, razbremenitev dela.

Uporaba pri kodiranju:

→ davčna razbremenitev dela, družinske olajšave, privatizacija, decentralizacija

5. Demokrati (Anže Logar)

Demokrati

Programske usmeritve

<https://demokrati.si>

Opis vira:

Programska platforma nove sredinske stranke; poudarek na institucionalnem ravnotežju, konkurenčnosti gospodarstva in depolitizaciji države. Dokumenti so programsko-esejistični, ne sektorjski.

Uporaba pri kodiranju:

→ veliko oznak (S), ker program govori konceptualno in ne sektorjsko

6. Levica

Levica

Program

<https://www.levica.si/program/>

Opis vira:

Demokratsko-socialistični program: javna lastnina, obdavčitev kapitala, stanovanjska politika, delavske pravice.

Uporaba pri kodiranju:

→ javni stanovanjski fond, obdavčitev bogatih, močna država, proti privatizaciji

7. Prerod

Prerod

Programske vsebine

<https://strankaprerod.si>

Opis vira:

Suverenistična programska deklaracija; ideološki dokument z manj sektorjske zakonodajne razdelave.

Uporaba pri kodiranju:

→ veliko oznak (S) ali (N), ker so stališča splošna

METODOLOŠKA OPOMBA (pomembno za članek)

Kodiranje je bilo izvedeno po pravilih politične analize programov:

E — eksplicitno

program vsebuje jasno normativno stališče ali ukrep

S — sklepanje

izhaja iz ideološkega modela ali sistemskih poudarkov

N — ni podatka

področje v programu ni obravnavano

To pomeni:

matrika ne meri politične resničnosti → meri **programsko deklarirano normativno pozicijo**.

zap.st. inštituta	področje	podpodročje	SDS
1	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	ustavni sistem	SDS: (E) — varstvo ustave / pravna država
2	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	volilni sistem	SDS: (S) — spremembe/večja legitimnost (neformalno)
3	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	decentralizacija	SDS: (E) — subsidiarnost / lokalne pristojnosti
4	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	pravna država	SDS: (E) — vladavina prava poudarjena
5	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	boj proti korupciji	SDS: (E) — transparentnost / odgovornost
6	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	človekove pravice	SDS: (E) — varstvo temeljnih pravic
7	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	javna uprava	SDS: (S) — reforma za učinkovitost (sklep)
15	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	plače	(S) — povezava z gospodarsko rastjo in produktivnostjo
16	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	minimalna plača	(S) — socialna varnost posredno
17	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	socialni transferji	(S) — pomoč najranljivejšim
18	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	pokojnine	(E) — dostojne pokojnine
19	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	revščina	(S) — socialna politika
20	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	družinska politika	(E) — podpora družini
21	D. ZDRAVSTVO	javno/zasebno razmerje	(S) — dopolnjevanje javnega sistema
22	D. ZDRAVSTVO	financiranje	(E) — stabilno financiranje zdravstva
23	D. ZDRAVSTVO	zavarovalniški model	(S) — ohranitev obveznega zavarovanja
24	D. ZDRAVSTVO	čakalne dobe	(E) — skrajševanje čakalnih vrst

25	D. ZDRAVSTVO	organizacija sistema	(S) — reorganizacija upravljanja
26	E. STANOVANJA	najemni trg	SDS (S) — program poudarja povečanje ponudbe stanovanj in lažje lastništvo; neposredna regulacija najemnih razmerij ni opisana
27	E. STANOVANJA	gradnja	SDS (E) — povečanje gradnje in odprava administrativnih ovir
27	E. STANOVANJA	regulacija cen	SDS (N) — regulacija cen ni predvidena
28	E. STANOVANJA	javni stanovanjski fond	SDS (S) — omenjena podpora mladim in družinam, ne pa sistem javnega fonda
29	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	osnovno/srednje šolstvo	SDS (E) — nacionalni kurikulum in kakovost pouka
30	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	univerze	SDS (S) — avtonomija omenjena posredno
31	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	raziskave	SDS (S) — inovacije
32	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	digitalizacija šolstva	SDS (S) — digitalni razvoj
33	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	podnebje	SDS (S) — trajnostni razvoj
34	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	energetika	SDS (E) — energetska neodvisnost
35	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	jedrska energija	SDS (E) — podpora jedrski energiji
36	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	obnovljivi viri	SDS (E) — razvoj OVE
37	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	promet	SDS (S) — infrastruktura
38	H. VARNOST IN OBRAMBA	policija	SDS (E) — krepitev policijskih pooblastil in učinkovitosti pregona kaznivih dejanj

39	H. VARNOST IN OBRAMBA	vojska	SDS (E) — modernizacija Slovenske vojske in povečanje obrambnih izdatkov
40	H. VARNOST IN OBRAMBA	migracije	SDS (E) — strožji nadzor meja in omejevanje nezakonitih migracij
41	H. VARNOST IN OBRAMBA	notranja varnost	SDS (E) — poudarjena varnost državljanov
41	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	NATO	SDS (E) — jasna podpora NATO
42	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	EU integracija	SDS (E) — aktivno članstvo držav
43	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	geopolitična usmeritev	SDS (E) — zahodna orientacija
44	J. KULTURA IN IDENTITETA	kultura	SDS (E) — nacionalna kultura
45	J. KULTURA IN IDENTITETA	mediji	SDS (E) — pluralnost medijev
46	J. KULTURA IN IDENTITETA	zgodovina	SDS (E) — nacionalni zgodovinski narativ
47	J. KULTURA IN IDENTITETA	narodna identiteta	SDS (E) — identiteta kot temelj države
48	K. DIGITALNA DRUŽBA	umetna inteligenca	SDS (S) — digitalni razvoj omenjen, AI posebej ne razdelan
49	K. DIGITALNA DRUŽBA	e-država	SDS (E) — digitalizacija uprave
50	K. DIGITALNA DRUŽBA	zasebnost	SDS (S) — varstvo podatkov implicitno
51	K. DIGITALNA DRUŽBA	nadzor	SDS (S) — varnostni nadzor
52	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	dohodnina (progresivnost, olajšave) - ali CEDULARNOST izboljšuje/poslabšuje poštenost davčnega sistema	SDS (E) — znižanje dohodnine in razbremenitev plač, manj progresiven sistem

53	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev kapitala (dividende, obresti, najemnine) in odnos CEDULARNOST/POŠTEN OST DAVČNEGA SISTEMA	SDS (E) — nižja obdavčitev kapitala za spodbujanje investicij
54	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev premoženja	SDS (N) — posebna obdavčitev premoženja ni opisana
55	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	družinska davčna politika - kdaj bo davčni sistem začel delati ZA družine ?	SDS (E) — davčne olajšave za družine
56	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	stopnje/poštenost postopka/predvidljivost davčnega sistema	SDS (E) — nižji davki za podjetja
57	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	investicijske olajšave	SDS (E) — investicijske spodbude
58	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	davčne spodbude	SDS (E) — podjetniške spodbude
59	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	transferne cene/mednarodna konkurenčnost sistema	SDS (N) — ni posebej opredeljeno
60	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	obdavčitev multinacionalk/kdaj bo Slovenija ustrezno obravnavala multinacionalke ?	SDS (S) — konkurenčnost davčnega okolja
61	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Socialni in zdravstveni prispevki	socialni prispevki - odnos pobiranja/dostop do storitev	SDS (E) — znižanje prispevkov
62	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve javnih gospodarskih služb in RTV prispevek	odnos DAJATEV/kakovost storitve	SDS (E) — sprememba financiranja RTV
63	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve LOKALNE SAMOUPRAVE	obseg dajatev/ustreznost/neus treznost učinkovitosti pobiranja	SDS (S) — več lokalne avtonomije

64	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	proračunski primanjkljaj	SDS (E) — uravnotežene finance
65	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	javni dolg	SDS (E) — zmanjšanje dolga
66	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	fiskalno pravilo	SDS (E) — spoštovanje
67	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	poraba države - - odnos do načela USPEŠNOSTI OBLASTI	SDS (E) — racionalizacija
68	JAVNE DAJATVE KAJ JE POŠTEN DAVČNI SISTEM? Odnos do poštenosti davčnega sistema - pobiranje dajatev	siva ekonomija/uspešnost in učinkovitost pobiranja javnih dajatev	SDS (E) — nadzor
69	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	regulativna obremenitev	SDS (E) — deregulacija
70	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	administrativne ovire/predvidljivo poslovno okolje	SDS (E) — odprava
71	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	MSP politika	SDS (E) — podpora podjetjem
72	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	start-upi	SDS (E) — inovacije
73	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	inovacije	SDS (E) — tehnološki razvoj
74	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje	digitalizacija	SDS (E) — digitalno gospodarstvo

	Konkurenčnost in produktivnost		
75	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	industrijska politika	SDS (S) — konkurenčnost
76	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	izvozni model	SDS (E) — izvozno gospodarstvo
77	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	deregulacija / regulacija	SDS (E) — deregulacija
78	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	konkurenca	SDS (E) — prosti trg
79	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	preprečevanje monopolov	SDS (S) — tržni mehanizmi
80	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	vloga države na trgu	SDS (E) — omejena država
81	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	upravljanje SDH	SDS (E) — profesionalizacija
82	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	strateške družbe	SDS (E) — omejeno lastništvo
83	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	privatizacija / nacionalizacija	SDS (E) — privatizacija
84	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	javno-zasebna partnerstva	SDS (E) — podpora

zap.st inštitu ta	področje	podpodročje	Gibanje Svobode
1	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	ustavni sistem	Svoboda: (E) — krepitev institucij
2	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	volilni sistem	Svoboda: (S) — večja participacija (konceptualno)
3	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	decentralizacija	Svoboda: (E) — regionalni razvoj / decentralizacija
4	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	pravna država	Svoboda: (E) — neodvisnost institucij
5	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	boj proti korupciji	Svoboda: (E) — aktivni ukrepi / transparentnost
6	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	človekove pravice	Svoboda: (E) — vključujoča družba, pravice
7	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	javna uprava	Svoboda: (E) — modernizacija / depolitizacija
15	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	plače	(S) — dostojno delo / kakovost zaposlitev
16	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	minimalna plača	(S) — dostojni dohodki
17	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	socialni transferji	(E) — socialna varnost
18	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	pokojnine	(E) — stabilen pokojninski sistem
19	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	revščina	(E) — zmanjševanje neenakosti
20	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	družinska politika	(E) — usklajevanje dela in družine
21	D. ZDRAVSTVO	javno/zasebno razmerje	(S) — javni sistem z vključevanjem vseh izvajalcev
22	D. ZDRAVSTVO	financiranje	(E) — reforma financiranja
23	D. ZDRAVSTVO	zavarovalniški model	(E) — sprememba dopolnilnega zavarovanja

24	D. ZDRAVSTVO	čakalne dobe	(E) — aktivno zmanjševanje
25	D. ZDRAVSTVO	organizacija sistema	(E) — prenova sistema
26	E. STANOVANJA	najemni trg	Svoboda (E) — predvidena sistemska ureditev najemnega trga in profesionalizacija oddajanja
27	E. STANOVANJA	gradnja	Svoboda (E) — obsežna javna stanovanjska gradnja
27	E. STANOVANJA	regulacija cen	Svoboda (S) — stabilizacija cen posredno preko večje ponudbe
28	E. STANOVANJA	javni stanovanjski fond	Svoboda (E) — državni stanovanjski fond
29	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	osnovno/srednje šolstvo	Svoboda (E) — modernizacija šolstva
30	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	univerze	Svoboda (E) — razvoj univerz
31	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	raziskave	Svoboda (E) — vlaganja v R&R
32	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	digitalizacija šolstva	Svoboda (E) — digitalizacija
33	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	podnebje	Svoboda (E) — podnebna politika
34	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	energetika	Svoboda (E) — transformacija sistema
35	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	jedrska energija	Svoboda (S) — odprta možnost
36	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	obnovljivi viri	Svoboda (E) — pospešitev OVE
37	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	promet	Svoboda (E) — trajnostna mobilnost

38	H. VARNOST IN OBRAMBA	policija	Svoboda (E) — profesionalna in depolitizirana policija ter reorganizacija upravljanja
39	H. VARNOST IN OBRAMBA	vojska	Svoboda (E) — izpolnjevanje mednarodnih obveznosti in modernizacija
40	H. VARNOST IN OBRAMBA	migracije	Svoboda (E) — upravljanje migracij in integracija
41	H. VARNOST IN OBRAMBA	notranja varnost	Svoboda (E) — sistemska varnost
41	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	NATO	Svoboda (E) — članstvo in sodelovanje
42	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	EU integracija	Svoboda (E) — poglobljanje integracije
43	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	geopolitična usmeritev	Svoboda (E) — multilateralizem
44	J. KULTURA IN IDENTITETA	kultura	Svoboda (E) — dostopnost kulture
45	J. KULTURA IN IDENTITETA	mediji	Svoboda (E) — neodvisni mediji
46	J. KULTURA IN IDENTITETA	zgodovina	Svoboda (S) — sprava
47	J. KULTURA IN IDENTITETA	narodna identiteta	Svoboda (S) — vključujoča identiteta
48	K. DIGITALNA DRUŽBA	umetna inteligenca	Svoboda (E) — digitalna transformacija z uporabo AI
49	K. DIGITALNA DRUŽBA	e-država	Svoboda (E) — digitalna država
50	K. DIGITALNA DRUŽBA	zasebnost	Svoboda (E) — zaščita podatkov
51	K. DIGITALNA DRUŽBA	nadzor	Svoboda (S) — reguliran nadzor

52	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	dohodnina (progresivnost, olajšave) - ali CEDULARNOST izboljšuje/poslabšuje poštenost davčnega sistema	Svoboda (S) — stabilen sistem brez velikih rezov, progresivnost ohranjena
53	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev kapitala (dividende, obresti, najemnine) in odnos CEDULARNOST/POŠTEN OST DAVČNEGA SISTEMA	Svoboda (S) — ravnotežje med kapitalom in delom
54	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev premoženja	Svoboda (S) — možna prenova sistema
55	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	družinska davčna politika - kdaj bo davčni sistem začel delati ZA družine ?	Svoboda (S) — socialne politike, ne specifično davčne
56	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	stopnje/poštenost postopka/predvidljivost davčnega sistema	Svoboda (S) — stabilnost sistema
57	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	investicijske olajšave	Svoboda (S) — razvojne spodbude
58	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	davčne spodbude	Svoboda (S) — zelene spodbude
59	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	transferne cene/mednarodna konkurenčnost sistema	Svoboda (N) — ni posebej opredeljeno
60	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	obdavčitev multinacionalk/kdaj bo Slovenija ustrezno obravnava multinacionalke ?	Svoboda (S) — mednarodna pravičnost
61	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Socialni in zdravstveni prispevki	socialni prispevki - odnos pobiranje/dostop do storitev	Svoboda (S) — stabilnost financiranja

62	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve javnih gospodarskih služb in RTV prispevek	odnos DAJATEV/kakovost storitve	Svoboda (E) — ohranitev javnega modela
63	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve LOKALNE SAMOUPRAVE	obseg dajatev/ustreznost/neust reznost učinkovitosti pobiranja	Svoboda (S) — decentralizacija
64	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	proračunski primanjkljaj	Svoboda (S) — razvojni proračun
65	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	javni dolg	Svoboda (S) — vzdržnost
66	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	fiskalno pravilo	Svoboda (S) — fleksibilnost
67	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	poraba države - - odnos do načela USPEŠNOSTI OBLASTI	Svoboda (S) — razvojna poraba
68	JAVNE DAJATVE KAJ JE POŠTEN DAVČNI SISTEM? Odnos do poštenosti davčnega sistema - pobiranje dajatev	siva ekonomija/uspešnost in učinkovitost pobiranja javnih dajatev	Svoboda (S) — digitalizacija pobiranja
69	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	regulativna obremenitev	Svoboda (S) — modernizacija
70	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	administrativne ovire/predvidljivo poslovno okolje	Svoboda (S) — digitalizacija
71	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	MSP politika	Svoboda (E) — razvoj MSP
72	GOSPODARJENJE Podjetništvo in	start-upi	Svoboda (E) — inovacijsko okolje

	poslovno okolje - na splošno		
73	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	inovacije	Svoboda (E) — raziskave
74	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	digitalizacija	Svoboda (E) — digitalna transformacija
75	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	industrijska politika	Svoboda (E) — zelena industrija
76	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	izvozni model	Svoboda (S) — internacionalizacija
77	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	deregulacija / regulacija	Svoboda (S) — pametna regulacija
78	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	konkurenca	Svoboda (S) — nadzor trga
79	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	preprečevanje monopolov	Svoboda (S) — regulacija
80	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	vloga države na trgu	Svoboda (S) — strateška država
81	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	upravljanje SDH	Svoboda (S) — upravljanje
82	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	strateške družbe	Svoboda (S) — strateški sektorji
83	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	privatizacija / nacionalizacija	Svoboda (S) — selektivno

84	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	javno-zasebna partnerstva	Svoboda (S) — projektno
----	---	---------------------------	-------------------------

zap.st. inštituta	področje	podpodročje	Socialni demokrati
1	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	ustavni sistem	SD: (E) — krepitev demokracije
2	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	volilni sistem	SD: (E) — izboljšanje participacije (izraženo)
3	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	decentralizacija	SD: (E) — okrepitev lokalne samouprave
4	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	pravna država	SD: (E) — neodvisne institucije, pravna država
5	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	boj proti korupciji	SD: (E) — ukrepi in pregon korupcije
6	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	človekove pravice	SD: (E) — enakost, socialne pravice
7	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	javna uprava	SD: (E) — digitalizacija, zmanjšanje birokracije
15	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	plače	(E) — rast plač in kolektivna pogajanja
16	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	minimalna plača	(E) — dvig minimalne plače
17	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	socialni transferji	(E) — krepitev socialne države
18	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	pokojnine	(E) — javni pokojninski sistem
19	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	revščina	(E) — boj proti revščini

20	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	družinska politika	(E) — podpora družinam
21	D. ZDRAVSTVO	javno/zasebno razmerje	(E) — prevlada javnega zdravstva
22	D. ZDRAVSTVO	financiranje	(E) — več javnih sredstev
23	D. ZDRAVSTVO	zavarovalniški model	(E) — enotna javna blagajna
24	D. ZDRAVSTVO	čakalne dobe	(E) — prioriteta odprava
25	D. ZDRAVSTVO	organizacija sistema	(E) — javno upravljanje
26	E. STANOVANJA	najemni trg	SD (E) — zaščita najemnikov in stabilnost najemnih razmerij
27	E. STANOVANJA	gradnja	SD (E) — javna gradnja stanovanj
27	E. STANOVANJA	regulacija cen	SD (S) — omejevanje rasti cen posredno prek politike najemov
28	E. STANOVANJA	javni stanovanjski fond	SD (E) — širitev javnega fonda
29	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	osnovno/srednje šolstvo	SD (E) — enak dostop in kakovost
30	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	univerze	SD (E) — javno financiranje
31	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	raziskave	SD (E) — več financiranja
32	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	digitalizacija šolstva	SD (E) — digitalna dostopnost
33	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	podnebje	SD (E) — zelena preobrazba
34	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	energetika	SD (E) — javni nadzor

35	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	jedrska energija	SD (S) — previdna podpora
36	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	obnovljivi viri	SD (E) — zelena energija
37	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	promet	SD (E) — javni promet
38	H. VARNOST IN OBRAMBA	policija	SD (E) — policija kot javna služba pod civilnim nadzorom
39	H. VARNOST IN OBRAMBA	vojska	SD (S) — obramba znotraj kolektivne varnosti
40	H. VARNOST IN OBRAMBA	migracije	SD (E) — humanitarni pristop in evropske rešitve
41	H. VARNOST IN OBRAMBA	notranja varnost	SD (E) — varnost in socialna stabilnost
41	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	NATO	SD (E) — zavezništvo
42	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	EU integracija	SD (E) — jedrna EU
43	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	geopolitična usmeritev	SD (E) — evropski prostor
44	J. KULTURA IN IDENTITETA	kultura	SD (E) — javna kultura
45	J. KULTURA IN IDENTITETA	mediji	SD (E) — javni servis
46	J. KULTURA IN IDENTITETA	zgodovina	SD (S) — pluralnost interpretacij
47	J. KULTURA IN IDENTITETA	narodna identiteta	SD (S) — socialna skupnost
48	K. DIGITALNA DRUŽBA	umetna inteligenca	SD (S) — digitalna družba
49	K. DIGITALNA DRUŽBA	e-država	SD (E) — e-storitve
50	K. DIGITALNA DRUŽBA	zasebnost	SD (E) — pravice uporabnikov
51	K. DIGITALNA DRUŽBA	nadzor	SD (S) — nadzor države

52	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	dohodnina (progresivnost, olajšave) - ali CEDULARNOST izboljšuje/poslabšuje poštenost davčnega sistema	SD (E) — večja progresivnost obdavčitve
53	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev kapitala (dividende, obresti, najemnine) in odnos CEDULARNOST/POŠTEN OST DAVČNEGA SISTEMA	SD (E) — višja obdavčitev kapitala
54	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev premoženja	SD (E) — uvedba ali povečanje obdavčitve premoženja
55	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	družinska davčna politika - kdaj bo davčni sistem začel delati ZA družine ?	SD (E) — socialni transferji namesto davčnih olajšav
56	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	stopnje/poštenost postopka/predvidljivost davčnega sistema	SD (E) — pravičnejša obdavčitev podjetij
57	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	investicijske olajšave	SD (S) — ciljno usmerjene spodbude
58	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	davčne spodbude	SD (E) — industrijska politika
59	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	transferne cene/mednarodna konkurenčnost sistema	SD (N) — ni posebej opredeljeno
60	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	obdavčitev multinacionalk/kdaj bo Slovenija ustrezno obravnavala multinacionalke ?	SD (E) — večja obdavčitev multinacionalk
61	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Socialni in zdravstveni prispevki	socialni prispevki - odnos pobiranja/dostop do storitev	SD (E) — ohranitev prispevkov

62	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve javnih gospodarskih služb in RTV prispevek	odnos DAJATEV/kakovost storitve	SD (E) — javni servis
63	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve LOKALNE SAMOUPRAVE	obseg dajatev/ustreznost/neustreznost učinkovitosti pobiranja	SD (S) — lokalna politika
64	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	proračunski primanjkljaj	SD (S) — investicijski primanjkljaj
65	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	javni dolg	SD (S) — dolg kot razvojno orodje
66	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	fiskalno pravilo	SD (S) — prilagodljivost
67	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	poraba države - - odnos do načela USPEŠNOSTI OBLASTI	SD (E) — socialna država
68	JAVNE DAJATVE KAJ JE POŠTEN DAVČNI SISTEM? Odnos do poštenosti davčnega sistema - pobiranje dajatev	siva ekonomija/uspešnost in učinkovitost pobiranja javnih dajatev	SD (E) — nadzor
69	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	regulativna obremenitev	SD (S) — ravnotežje
70	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	administrativne ovire/predvidljivo poslovno okolje	SD (S) — reforma
71	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	MSP politika	SD (E) — socialno podjetništvo
72	GOSPODARJENJE Podjetništvo in	start-upi	SD (S) — razvoj

	poslovno okolje - na splošno		
73	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	inovacije	SD (E) — industrijska politika
74	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	digitalizacija	SD (E) — digitalna država
75	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	industrijska politika	SD (E) — industrijska strategija
76	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	izvozni model	SD (S) — industrija
77	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	deregulacija / regulacija	SD (S) — regulacija
78	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	konkurenca	SD (S) — regulirana konkurenca
79	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	preprečevanje monopolov	SD (E) — nadzor
80	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	vloga države na trgu	SD (E) — aktivna država
81	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	upravljanje SDH	SD (E) — strateško lastništvo
82	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	strateške družbe	SD (E) — javni sektor
83	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	privatizacija / nacionalizacija	SD (S) — omejeno

84	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	javno-zasebna partnerstva	SD (S) — previdno
----	---	------------------------------	-------------------

zap.st. inštituta	področje	podpodročje	NSI
1	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	ustavni sistem	NSi: (E) — ustavna demokracija/subsidiarnost
2	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	volilni sistem	NSi: (S) — odgovornost politike (konceptualno)
3	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	decentralizacija	NSi: (E) — močna lokalna samouprava
4	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	pravna država	NSi: (E) — neodvisno sodstvo
5	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	boj proti korupciji	NSi: (E) — antikorupcijski mehanizmi
6	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	človekove pravice	NSi: (E) — dostojanstvo človeka (krščanska izhodišča)
7	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	javna uprava	NSi: (E) — vitka in učinkovita uprava
15	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	plače	(E) — plačilo za delo, produktivnost
16	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	minimalna plača	(S) — vezava na delo / aktivacijo
17	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	socialni transferji	(S) — ciljna socialna pomoč
18	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	pokojnine	(E) — vzdržan sistem + dodatno varčevanje
19	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	revščina	(S) — aktivacija posameznika
20	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	družinska politika	(E) — demografija in družina
21	D. ZDRAVSTVO	javno/zasebno razmerje	(E) — pluralni sistem (javni + zasebni)

22	D. ZDRAVSTVO	financiranje	(E) — zavarovalniško + dodatni stebri
23	D. ZDRAVSTVO	zavarovalniški model	(E) — konkurenca zavarovalnic
24	D. ZDRAVSTVO	čakalne dobe	(E) — upravljavsko skrajševanje
25	D. ZDRAVSTVO	organizacija sistema	(E) — upravljavska učinkovitost
26	E. STANOVANJA	najemni trg	NSi (S) — poudarek na lastništvu stanovanj, najemni trg omenjen posredno
27	E. STANOVANJA	gradnja	NSi (E) — spodbude za gradnjo in lastništvo
27	E. STANOVANJA	regulacija cen	NSi (N) — regulacija cen zavrnjena implicitno
28	E. STANOVANJA	javni stanovanjski fond	NSi (S) — omejena javna vloga
29	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	osnovno/srednje šolstvo	NSi (E) — pluralizem šol
30	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	univerze	NSi (E) — večja avtonomija
31	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	raziskave	NSi (S) — podjetništvo in znanost
32	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	digitalizacija šolstva	NSi (S) — modernizacija
33	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	podnebje	NSi (S) — uravnotežen prehod
34	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	energetika	NSi (E) — diverzifikacija
35	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	jedrska energija	NSi (E) — podpora
36	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	obnovljivi viri	NSi (E) — kombiniran pristop

37	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	promet	NSi (S) — mobilnost
38	H. VARNOST IN OBRAMBA	policija	NSi (E) — učinkovita policija in večja varnost državljanov
39	H. VARNOST IN OBRAMBA	vojska	NSi (E) — krepitev vojske in obrambne pripravljenosti
40	H. VARNOST IN OBRAMBA	migracije	NSi (E) — nadzor migracij in varnost
41	H. VARNOST IN OBRAMBA	notranja varnost	NSi (E) — varna družba
41	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	NATO	NSi (E) — močna podpora
42	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	EU integracija	NSi (E) — sodelovanje
43	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	geopolitična usmeritev	NSi (E) — zahodne vrednote
44	J. KULTURA IN IDENTITETA	kultura	NSi (E) — kulturna dediščina
45	J. KULTURA IN IDENTITETA	mediji	NSi (S) — uravnoteženost
46	J. KULTURA IN IDENTITETA	zgodovina	NSi (E) — vrednote osamosvojitve
47	J. KULTURA IN IDENTITETA	narodna identiteta	NSi (E) — krščanske vrednote
48	K. DIGITALNA DRUŽBA	umetna inteligenca	NSi (S) — inovacije
49	K. DIGITALNA DRUŽBA	e-država	NSi (E) — digitalna uprava
50	K. DIGITALNA DRUŽBA	zasebnost	NSi (S) — pravice posameznika
51	K. DIGITALNA DRUŽBA	nadzor	NSi (S) — zakonit nadzor

52	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	dohodnina (progresivnost, olajšave) - ali CEDULARNOST izboljšuje/poslabšuje poštenost davčnega sistema	NSi (E) — nižje stopnje dohodnine in razbremenitev srednjega razreda
53	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev kapitala (dividende, obresti, najemnine) in odnos CEDULARNOST/POŠTENOST DAVČNEGA SISTEMA	NSi (E) — znižanje obdavčitve kapitala
54	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev premoženja	NSi (N) — ni predvideno
55	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	družinska davčna politika - kdaj bo davčni sistem začel delati ZA družine ?	NSi (E) — močne družinske davčne olajšave
56	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	stopnje/poštenost postopka/predvidljivost davčnega sistema	NSi (E) — nižji davek na dobiček
57	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	investicijske olajšave	NSi (E) — davčne olajšave za investicije
58	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	davčne spodbude	NSi (E) — spodbude podjetništvu
59	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	transferne cene/mednarodna konkurenčnost sistema	NSi (N) — ni posebej opredeljeno
60	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	obdavčitev multinacionalk/kdaj bo Slovenija ustrezno obravnala multinacionalke ?	NSi (S) — privabljanje investicij
61	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Socialni in zdravstveni prispevki	socialni prispevki - odnos pobiranja/dostop do storitev	NSi (E) — razbremenitev dela

62	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve javnih gospodarskih služb in RTV prispevek	odnos DAJATEV/kakovost storitve	NSi (S) — reforma
63	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve LOKALNE SAMOUPRAVE	obseg dajatev/ustreznost/neustreznost učinkovitosti pobiranja	NSi (S) — subsidiarnost
64	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	proračunski primanjkljaj	NSi (E) — fiskalna disciplina
65	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	javni dolg	NSi (E) — zmanjšanje dolga
66	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	fiskalno pravilo	NSi (E) — strogo spoštovanje
67	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	poraba države - - odnos do načela USPEŠNOSTI OBLASTI	NSi (E) — manjša država
68	JAVNE DAJATVE KAJ JE POŠTEN DAVČNI SISTEM? Odnos do poštenosti davčnega sistema - pobiranje dajatev	siva ekonomija/uspešnost in učinkovitost pobiranja javnih dajatev	NSi (E) — enostavni postopki
69	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	regulativna obremenitev	NSi (E) — manj birokracije
70	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	administrativne ovire/predvidljivo poslovno okolje	NSi (E) — poenostavitve
71	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	MSP politika	NSi (E) — podjetništvo
72	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	start-upi	NSi (E) — start-upi
73	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	inovacije	NSi (E) — podjetništvo

74	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	digitalizacija	NSi (E) — digitalizacija
75	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	industrijska politika	NSi (S) — podjetništvo
76	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	izvozni model	NSi (E) — izvoz
77	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	deregulacija / regulacija	NSi (E) — deregulacija
78	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	konkurenca	NSi (E) — prosti trg
79	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	preprečevanje monopolov	NSi (S) — trg
80	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	vloga države na trgu	NSi (E) — subsidiarnost
81	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	upravljanje SDH	NSi (S) — učinkovitost
82	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	strateške družbe	NSi (S) — subsidiarnost
83	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	privatizacija / nacionalizacija	NSi (E) — privatizacija
84	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	javno-zasebna partnerstva	NSi (E) — podpora

zap.st inštitu ta	področje	podpodročje	Demokrati Anžeta Logarja
-------------------------	----------	-------------	---------------------------------

1	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	ustavni sistem	Demokrati: (E) — institucionalno ravnotežje
2	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	volilni sistem	Demokrati: (S) — odgovornost (ni modela)
3	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	decentralizacija	Demokrati: (E) — decentralizacija / regionalni razvoj
4	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	pravna država	Demokrati: (E) — depolitizacija institucij
5	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	boj proti korupciji	Demokrati: (E) — sistematičen boj proti korupciji
6	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	človekove pravice	Demokrati: (E) — spoštovanje človekovih pravic
7	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	javna uprava	Demokrati: (E) — profesionalna javna uprava
15	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	plače	(S) — učinkovit trg dela
16	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	minimalna plača	(N) — ni opredeljeno
17	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	socialni transferji	(S) — učinkovit socialni sistem
18	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	pokojnine	(S) — dolgoročna stabilnost
19	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	revščina	(S) — socialna vključenost
20	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	družinska politika	(S) — demografski ukrepi
21	D. ZDRAVSTVO	javno/zasebno razmerje	(S) — učinkovita kombinacija izvajalcev
22	D. ZDRAVSTVO	financiranje	(S) — dolgoročna vzdržnost
23	D. ZDRAVSTVO	zavarovalniški model	(S) — racionalizacija sistema
24	D. ZDRAVSTVO	čakalne dobe	(S) — večja učinkovitost
25	D. ZDRAVSTVO	organizacija sistema	(S) — depolitizacija

26	E. STANOVANJA	najemni trg	Demokrati (S) — učinkovit in predvidljiv stanovanjski trg brez konkretnega modela
27	E. STANOVANJA	gradnja	Demokrati (S) — povečanje ponudbe stanovanj kot posledica reform
27	E. STANOVANJA	regulacija cen	Demokrati (N) — ni navedeno
28	E. STANOVANJA	javni stanovanjski fond	Demokrati (S) — javno-zasebno sodelovanje
29	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	osnovno/srednje šolstvo	Demokrati (S) — kakovost brez podrobnosti
30	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	univerze	Demokrati (S) — izboljšanje upravljanja
31	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	raziskave	Demokrati (S) — konkurenčnost
32	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	digitalizacija šolstva	Demokrati (S) — digitalna država
33	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	podnebje	Demokrati (S) — trajnost
34	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	energetika	Demokrati (S) — stabilnost
35	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	jedrska energija	Demokrati (S) — tehnološko nevtrarno
36	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	obnovljivi viri	Demokrati (S) — razvoj
37	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	promet	Demokrati (S) — prometna politika
38	H. VARNOST IN OBRAMBA	policija	Demokrati (S) — poudarek na varnosti države, policijski model ni razdelan

39	H. VARNOST IN OBRAMBA	vojska	Demokrati (E) — stabilna obrambna sposobnost države
40	H. VARNOST IN OBRAMBA	migracije	Demokrati (S) — nadzor migracij brez konkretnega modela
41	H. VARNOST IN OBRAMBA	notranja varnost	Demokrati (S) — stabilnost države
41	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	NATO	Demokrati (E) — proatlantska usmeritev
42	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	EU integracija	Demokrati (E) — proevropska politika
43	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	geopolitična usmeritev	Demokrati (E) — zahodna demokracija
44	J. KULTURA IN IDENTITETA	kultura	Demokrati (S) — pomen kulture
45	J. KULTURA IN IDENTITETA	mediji	Demokrati (S) — depolitizacija
46	J. KULTURA IN IDENTITETA	zgodovina	Demokrati (S) — uravnotežen pogled
47	J. KULTURA IN IDENTITETA	narodna identiteta	Demokrati (S) — državljanska identiteta
48	K. DIGITALNA DRUŽBA	umetna inteligenca	Demokrati (S) — tehnološki razvoj
49	K. DIGITALNA DRUŽBA	e-država	Demokrati (S) — učinkovita uprava
50	K. DIGITALNA DRUŽBA	zasebnost	Demokrati (S) — svoboščine
51	K. DIGITALNA DRUŽBA	nadzor	Demokrati (S) — nadzor zakonitosti
52	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	dohodnina (progresivnost, olajšave) - ali CEDULARNOST izboljšuje/poslabšuje poštenost davčnega sistema	Demokrati (S) — pošten in predvidljiv sistem, model ni konkretiziran

53	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev kapitala (dividende, obresti, najemnine) in odnos CEDULARNOST/POŠTEN OST DAVČNEGA SISTEMA	Demokrati (S) — konkurenčen sistem
54	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev premoženja	Demokrati (S) — racionalen sistem
55	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	družinska davčna politika - kdaj bo davčni sistem začel delati ZA družine ?	Demokrati (S) — podpora družini
56	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	stopnje/poštenost postopka/predvidljivost davčnega sistema	Demokrati (S) — konkurenčnost gospodarstva
57	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	investicijske olajšave	Demokrati (S) — razvoj gospodarstva
58	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	davčne spodbude	Demokrati (S) — konkurenčnost
59	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	transferne cene/mednarodna konkurenčnost sistema	Demokrati (N) — ni posebej opredeljeno
60	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	obdavčitev multinacionalk/kdaj bo Slovenija ustrezno obravnavala multinacionalke ?	Demokrati (S) — konkurenčno okolje
61	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Socialni in zdravstveni prispevki	socialni prispevki - odnos pobiranje/dostop do storitev	Demokrati (S) — racionalizacija
62	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve javnih gospodarskih služb in RTV prispevek	odnos DAJATEV/kakovost storitve	Demokrati (S) — racionalizacija
63	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve LOKALNE SAMOUPRAVE	obseg dajatev/ustreznost/neust reznost učinkovitosti pobiranja	Demokrati (S) — učinkovitost

64	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	proračunski primanjkljaj	Demokrati (E) — odgovorno upravljanje
65	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	javni dolg	Demokrati (E) — stabilnost
66	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	fiskalno pravilo	Demokrati (E) — odgovorno upravljanje
67	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	poraba države - - odnos do načela USPEŠNOSTI OBLASTI	Demokrati (S) — učinkovita država
68	JAVNE DAJATVE KAJ JE POŠTEN DAVČNI SISTEM? Odnos do poštenosti davčnega sistema - pobiranje dajatev	siva ekonomija/uspešnost in učinkovitost pobiranja javnih dajatev	Demokrati (S) — pravna država
69	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	regulativna obremenitev	Demokrati (E) — debirokratizacija
70	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	administrativne ovire/predvidljivo poslovno okolje	Demokrati (E) — učinkovitost
71	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	MSP politika	Demokrati (E) — konkurenčnost
72	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	start-upi	Demokrati (E) — inovacije
73	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	inovacije	Demokrati (E) — razvoj
74	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje	digitalizacija	Demokrati (E) — tehnološki razvoj

	Konkurenčnost in produktivnost		
75	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	industrijska politika	Demokrati (S) — razvoj
76	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	izvozni model	Demokrati (E) — odprto gospodarstvo
77	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	deregulacija / regulacija	Demokrati (E) — minimalna regulacija
78	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	konkurenca	Demokrati (E) — konkurenca
79	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	preprečevanje monopolov	Demokrati (S) — pravna država
80	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	vloga države na trgu	Demokrati (S) — pametna država
81	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	upravljanje SDH	Demokrati (S) — depolitizacija
82	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	strateške družbe	Demokrati (S) — zaščita
83	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	privatizacija / nacionalizacija	Demokrati (E) — privatizacija
84	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	javno-zasebna partnerstva	Demokrati (E) — podpora

zap. st. in št. tuta	področje	podpodročje	Levica	Prerod
1	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	ustavni sistem	Levica: (E) — participativna demokracija	Prerod: (E) — suverenost države
2	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	volilni sistem	Levica: (E) — spremembe za reprezentativnost	Prerod: (N) — ni podatka
3	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	decentralizacija	Levica: (E) — lokalna demokracija	Prerod: (S) — lokalne skupnosti (posredno)
4	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	pravna država	Levica: (E) — krepitev socialnih pravic v okviru prava	Prerod: (E) — pravna država kot zaščitna naroda
5	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	boj proti korupciji	Levica: (E) — sistemski boj proti vplivu kapitala	Prerod: (E) — kritika političnih elit / korupcija
6	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	človekove pravice	Levica: (E) — širše socialne in ekonomske pravice	Prerod: (E) — pravice v okviru naroda
7	A. DRŽAVA IN DEMOKRACIJA	javna uprava	Levica: (E) — demokratizacija javne uprave	Prerod: (N) — ni operativnih ukrepov
15	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	plače	(E) — višje plače, krepitev delavskih pravic	(N) — ni podatka
16	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	minimalna plača	(E) — občutno zvišanje minimalne plače	(N) — ni podatka
17	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	socialni transferji	(E) — širitev transferjev	(S) — socialna problematika kot posledica sistema
18	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	pokojnine	(E) — višje pokojnine iz javnega sistema	(N) — ni podatka
19	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	revščina	(E) — odprava revščine	(S) — posledica družbenega sistema
20	C. DELO IN SOCIALNA DRŽAVA	družinska politika	(S) — socialni vidik družine	(E) — nataliteta kot ključna politika
21	D. ZDRAVSTVO	javno/zasebno razmerje	(E) — izključno javni sistem	(N) — ni podatka

22	D. ZDRAVSTVO	financiranje	(E) — financiranje iz proračuna/prispevkov	(N) — ni podatka
23	D. ZDRAVSTVO	zavarovalniški model	(E) — ukinitiv dopolnilnega zavarovanja	(N) — ni podatka
24	D. ZDRAVSTVO	čakalne dobe	(E) — sistemska odprava	(N) — ni podatka
25	D. ZDRAVSTVO	organizacija sistema	(E) — centraliziran javni sistem	(N) — ni podatka
26	E. STANOVANJA	najemni trg	Levica (E) — reguliran najemni trg z omejitvijo najemnin	Prerod (N) — stanovanjski trg ni opredeljen
27	E. STANOVANJA	gradnja	Levica (E) — velik javni gradbeni program	Prerod (S) — stanovanja obravnavana v okviru demografske politike
27	E. STANOVANJA	regulacija cen	Levica (E) — neposredna omejitev najemnin	Prerod (N) — ni navedeno
28	E. STANOVANJA	javni stanovanjski fond	Levica (E) — velik javni fond	Prerod (N) — ni navedeno
29	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	osnovno/srednje šolstvo	Levica (E) — javno šolstvo	Prerod (E) — domoljubno šolstvo
30	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	univerze	Levica (E) — dostopnost študija	Prerod (S) — omenjena vloga
31	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	raziskave	Levica (E) — javne raziskave	Prerod (N) — ni podatka
32	F. IZOBRAŽEVANJE IN ZNANOST	digitalizacija šolstva	Levica (S) — digitalna orodja	Prerod (N) — ni podatka
33	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	podnebje	Levica (E) — podnebni ukrepi	Prerod (S) — varovanje narave
34	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	energetika	Levica (E) — javna energetika	Prerod (N) — ni programa
35	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	jedrska energija	Levica (N) — ni podpore	Prerod (N) — ni navedeno

36	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	obnovljivi viri	Levica (E) — prioritetno	Prerod (N) — ni navedeno
37	G. ENERGETIKA IN OKOLJE	promet	Levica (E) — javni promet	Prerod (N) — ni navedeno
38	H. VARNOST IN OBRAMBA	policija	Levica (S) — nadzor nad represivnimi organi, zmanjšanje represivnosti	Prerod (E) — poudarjena notranja varnost in večja zaščita državljanov
39	H. VARNOST IN OBRAMBA	vojska	Levica (E) — zmanjševanje militarizacije in drugačna varnostna politika	Prerod (E) — poudarjena nacionalna obramba
40	H. VARNOST IN OBRAMBA	migracije	Levica (E) — integracija in zaščita migrantov	Prerod (E) — izrazito restriktivna migracijska politika
41	H. VARNOST IN OBRAMBA	notranja varnost	Levica (S) — socialna varnost kot varnost	Prerod (E) — varnost kot temelj države
41	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	NATO	Levica (N) — izstop iz NATO predlagan v širšem programu, vendar ne vedno sistemsko razdelan	Prerod (S) — poudarjena suverenost, odnos nejasen
42	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	EU integracija	Levica (S) — kritična integracija	Prerod (S) — poudarek na suverenosti
43	I. ZUNANJA POLITIKA IN EU	geopolitična usmeritev	Levica (S) — neuvrščenost	Prerod (E) — suverenistična politika
44	J. KULTURA IN IDENTITETA	kultura	Levica (E) — kulturni sektor	Prerod (E) — narodna kultura
45	J. KULTURA IN IDENTITETA	mediji	Levica (E) — javni mediji	Prerod (S) — nacionalni interes
46	J. KULTURA IN IDENTITETA	zgodovina	Levica (E) — kritična zgodovina	Prerod (E) — poudarjen zgodovinski kontinuitetni narativ
47	J. KULTURA IN IDENTITETA	narodna identiteta	Levica (S) — pluralna identiteta	Prerod (E) — narodna suverenost
48	K. DIGITALNA DRUŽBA	umetna inteligenca	Levica (S) — regulacija tehnologij	Prerod (N) — ni podatka
49	K. DIGITALNA DRUŽBA	e-država	Levica (E) — dostopne storitve	Prerod (S) — učinkovitost države
50	K. DIGITALNA DRUŽBA	zasebnost	Levica (E) — digitalne pravice	Prerod (S) — zaščita državljanov
51	K. DIGITALNA DRUŽBA	nadzor	Levica (E) — omejevanje nadzora	Prerod (E) — nadzor zaradi varnosti

52	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	dohodnina (progresivnost, olajšave) - ali CEDULARNOST izboljšuje/poslabša uje poštenost davčnega sistema	Levica (E) — večja progresivnost in višja obdavčitev najvišjih dohodkov	Prerod (S) — davčna razbremenitev družin omenjena brez modela
53	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev kapitala (dividende, obresti, najemnine) in odnos CEDULARNOST/PO ŠTENOST DAVČNEGA SISTEMA	Levica (E) — višja obdavčitev dividend in rent	Prerod (S) — zaščita domačega kapitala
54	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	obdavčitev premoženja	Levica (E) — obdavčitev bogastva	Prerod (N) — ni podatka
55	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki fizičnih oseb	družinska davčna politika - kdaj bo davčni sistem začel delati ZA družine ?	Levica (S) — socialni sistem namesto davčnih olajšav	Prerod (E) — pronatalitetna politika
56	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	stopnje/poštenost postopka/predvidlj ivost davčnega sistema	Levica (E) — višja obdavčitev velikih podjetij	Prerod (S) — zaščita domačih podjetij
57	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	investicijske olajšave	Levica (S) — državne investicije namesto olajšav	Prerod (S) — razvojna politika
58	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	davčne spodbude	Levica (S) — selektivne	Prerod (S) — domača proizvodnja
59	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	transferne cene/mednarodna konkurenčnost sistema	Levica (S) — boj proti davčnim izogibanjem posredno	Prerod (N) — ni podatka

60	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Davki pravnih oseb	obdavčitev multinacionalk/kd aj bo Slovenija ustrezno obravnavala multinacionalke ?	Levica (E) — obdavčitev multinacionalk	Prerod (S) — zaščita domačega gospodarstva
61	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Socialni in zdravstveni prispevki	socialni prispevki - odnos pobiranje/dostop do storitev	Levica (N) — ni jasno razdelano	Prerod (S) — podpora družinam
62	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve javnih gospodarskih služb in RTV prispevek	odnos DAJATEV/kakovost storitve	Levica (E) — javno financiranje	Prerod (S) — nacionalni interes
63	JAVNE DAJATVE POBIRANJA JAVNIH DAJATEV Javne dajatve LOKALNE SAMOUPRAVE	obseg dajatev/ustreznost /neustreznost učinkovitosti pobiranja	Levica (S) — lokalne skupnosti	Prerod (S) — lokalna dr
64	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	proračunski primanjkljaj	Levica (E) — več javne porabe	Prerod (S) — stabilnost
65	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	javni dolg	Levica (S) — dolg sekundaren	Prerod (S) — stabilnost države
66	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	fiskalno pravilo	Levica (S) — manj restriktivno	Prerod (S) — ni opredeljeno
67	JAVNE DAJATVE PORABE JAVNIH DAJATEV Odnos do poštenosti davčnega sistema - poraba	poraba države - - odnos do načela USPEŠNOSTI OBLASTI	Levica (E) — večja javna poraba	Prerod (S) — nacionalni interes

68	JAVNE DAJATVE KAJ JE POŠTEN DAVČNI SISTEM? Odnos do poštenosti davčnega sistema - pobiranje dajatev	siva ekonomija/uspešnost in učinkovitost pobiranja javnih dajatev	Levica (S) — regulacija trga	Prerod (S) — zaščita domačega trga
69	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	regulativna obremenitev	Levica (S) — zaščitna regulacija	Prerod (S) — nacionalni interes
70	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	administrativne ovire/predvidljivo poslovno okolje	Levica (S) — nadzor	Prerod (S) — zaščita
71	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	MSP politika	Levica (S) — kooperative	Prerod (S) — domača podjetja
72	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje - na splošno	start-upi	Levica (S) — javni sektor	Prerod (N) — ni podatka
73	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	inovacije	Levica (S) — javni razvoj	Prerod (S) — nacionalni razvoj
74	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	digitalizacija	Levica (S) — regulacija platform	Prerod (N) — ni podatka
75	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	industrijska politika	Levica (E) — državna industrija	Prerod (S) — domača proizvodnja
76	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Konkurenčnost in produktivnost	izvozni model	Levica (S) — lokalna ekonomija	Prerod (S) — samooskrba
77	GOSPODARJENJE Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	deregulacija / regulacija	Levica (E) — močna regulacija	Prerod (S) — zaščitna regulacija
78	GOSPODARJENJE Podjetništvo in	konkurenca	Levica (S) — omejevanje monopolov	Prerod (S) — nacionalni interes

	poslovno okolje Tržna ureditev			
79	GOSPODARJENJE E Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	preprečevanje monopolov	Levica (E) — razbijanje monopolov	Prerod (S) — zaščita
80	GOSPODARJENJE E Podjetništvo in poslovno okolje Tržna ureditev	vloga države na trgu	Levica (E) — močna država	Prerod (E) — nacionalna država
81	GOSPODARJENJE E Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	upravljanje SDH	Levica (E) — javna lastnina	Prerod (S) — državni interes
82	GOSPODARJENJE E Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	strateške družbe	Levica (E) — nacionalizacija	Prerod (E) — nacionalno lastništvo
83	GOSPODARJENJE E Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	privatizacija / nacionalizacija	Levica (E) — proti privatizaciji	Prerod (E) — proti prodaji tujcem
84	GOSPODARJENJE E Podjetništvo in poslovno okolje Državna lastnina	javno-zasebna partnerstva	Levica (S) — omejeno	Prerod (S) — nacionalni interes